

REGULERINGSKOMMISSIE VOOR ENERGIE IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

Ontwerp van BESLISSING (BRUGEL-20160826 – 36)

**betreffende de aanpassingen aangebracht aan de
tariefmethodologie van BRUGEL**

op 1st september 2014

Elektriciteit

30/09/2016

Inhoudsopgave

1	INLEIDING	3
1.1	JURIDISCHE GRONDSLAG	3
1.2	GESCHIEDENIS VAN DE PROCEDURE	4
2	MOTIVERING	5
2.1	CONTEXT	5
2.2	AANPASSING MET BETREKKING TOT DE RISICOVRIJE RENTE.....	5
2.3	AANPASSING VAN HET INCENTIVE REGULATION-SYSTEEM	8
2.4	AANPASSINGEN VAN DE ODV-TARIEVEN	9
2.5	AANPASSING VAN DE TOESLAG VOOR DE VENNOOTSCHAPSBELASTING	11
2.6	TARIEFAANPASSINGEN	11
2.7	BEHEER EN BESTEMMING VAN DE SALDI.....	12
2.8	AFSCHAFFING PROGRESSIEVE TARIFERING	13
3	AANGEBRACHTE METHODOLOGISCHE WIJZIGINGEN	14
3.1	AANPASSING MET BETREKKING TOT DE RISICOVRIJE RENTE.....	14
3.2	AANPASSING VAN HET INCENTIVE REGULATION-SYSTEEM	14
3.3	AANPASSINGEN VAN DE ODV-TARIEVEN	15
3.4	AANPASSINGEN VAN DE TOESLAG VERBONDEN MET DE VENNOOTSCHAPSBELASTING	16
3.5	TARIEFAANPASSINGEN	16
AAN PUNT 6.1.3 AANPASSING VAN DE TARIEVEN WORDEN DE VOLGENDE PARAGRAFEN TOEGEVOEGD:		16
3.6	BEHEER EN BESTEMMING VAN DE SALDI.....	17
3.7	DIVERSE AANPASSINGEN	18
3.7.1	<i>Afschaffing progressieve tarifiering</i>	<i>18</i>
3.7.2	<i>Inleidende paragraaf.....</i>	<i>18</i>
4	BESLISSING	19

I Inleiding

Op basis van de tariefmethodologie die op 1 september 2014 werd goedgekeurd, kon de Brusselse distributienetbeheerder (DNB) zijn tariefvoorstellen uitwerken voor de periode 2015-2019.

De eerste *ex post* tariefcontrole van de regulatoire periode 2015-2019 voor het jaar 2015 heeft BRUGEL in staat gesteld om bepaalde vaststellingen te doen.

Beslissing 33¹ toont inderdaad aan dat het huidige tariefreguleringsfonds aanzienlijk is: 127,7 miljoen euro eind 2015, waarvan € 50,5M nog geen bestemming heeft gekregen.

BRUGEL is van mening dat er een analyse moet worden uitgevoerd om deze verschillende bedragen onder de Brusselse verbruikers te herverdelen en tegelijk de stabiliteit van de tarieven voor de volgende regulatoire periode te garanderen. BRUGEL herhaalt dat ze de kosten per gedistribueerde energie-eenheid zo laag mogelijk wil houden en er tegelijk op wil toezien dat elke verhoging van de distributietarieven wordt voorkomen of beperkt.

Het is niet de bedoeling van BRUGEL om de fundamentele principes van deze methodologie opnieuw ter discussie te stellen of de bestaande tekst grondig te herzien, maar wel om aanpassingen voor te stellen die een tariefaanpassing mogelijk maken vanaf 2017.

Naast de vermindering van de tarieven, hebben de methodologische wijzigingen die in deze beslissingen worden voorgesteld tot doel het ontstaan van regulatoire saldi in de toekomst te beperken, de aanwending van de bestaande saldi in de loop van deze regulatoire periode mogelijk te maken en een voldoende aantrekkelijke globale vergoeding behouden om de distributienetbeheerder aan te zetten tot het voortzetten van zijn investeringen tegelijkertijd rekening houdend met de economische realiteit.

I.1 Juridische grondslag

In het kader van de Zesde Staatshervorming werd de bevoegdheid voor de distributietarieven voor elektriciteit en gas van de federale Staat overgedragen aan de Gewesten.

Artikel 8 van de Brusselse ordonnantie van 8 mei 2014 vertrouwt BRUGEL deze bevoegdheid toe vanaf 1 juli 2014.

Artikel 9^{quater} van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (hierna 'electriciteitsordonnantie' genoemd), bepaalt dat de tariefmethodologie wordt uitgewerkt door BRUGEL en stelt de distributienetbeheerder in staat om zijn tariefvoorstel op te stellen, dat als basis dient voor de goedkeuring van de tarieven door BRUGEL.

We herinneren er overigens aan dat artikel 9^{quater} van de ordonnantie het volgende voorziet:

¹ Beslissing 33 - Betreffende de tariefsaldi gerapporteerd door de distributienetbeheerder SIBELGA met betrekking tot het boekjaar 2015 - Elektriciteit.

Ten eerste,

'§3. De tariefmethodologie kan worden opgesteld door BRUGEL volgens een procedure van gemeenschappelijk akkoord met de distributienetbeheerder op basis van een uitdrukkelijk transparant en niet-discriminerend akkoord ...'

Ten tweede,

'§6. Behoudens korter overeengekomen termijn tussen BRUGEL en de distributienetbeheerder wordt de tariefmethodologie die van toepassing is voor de vaststelling van het tariefvoorstel meegedeeld aan de netbeheerder ten laatste zes maanden vóór de datum waarop het tariefvoorstel moet worden ingediend bij BRUGEL.'

Ten derde,

'§7. Deze tariefmethodologie blijft van toepassing gedurende de hele tariefperiode, met inbegrip van de eindbalans van de saldi die betrekking heeft op deze periode. Wijzigingen aangebracht tijdens de periode aan de tariefmethodologie, conform de bepalingen van § 1, zijn slechts van toepassing vanaf de volgende tariefperiode, behoudens uitdrukkelijk transparant en niet discriminerend akkoord tussen BRUGEL en de distributienetbeheerder.'

In overeenstemming met de bovenvermelde bepalingen heeft BRUGEL de methodologische wijzigingen die in deze beslissing worden voorgesteld opgesteld op basis van een procedure die in overleg² met de distributienetbeheerder werd bepaald.

Ze werden opgesteld rekening houdend met de richtlijnen vermeld in artikel 9quinquies van de 'elektriciteitsordonnantie'.

1.2 Geschiedenis van de procedure

- Op 26 augustus 2016 heeft de raad van bestuur van BRUGEL beslist een overleg te starten met de distributienetbeheerder SIBELGA in de loop van de huidige regulatoire periode om, in voorkomend geval, de tariefmethodologieën te herzien.
- SIBELGA werd door de raad van bestuur van BRUGEL gehoord op 2 september 2016.
- Ondertekening op 14 september 2016 van het akkoord betreffende de procedure inzake de methodologiewijzigingen en andere tariefaanpassingen in de loop van de regulatoire periode 2015-2019.
- Overlegvergadering tussen BRUGEL en SIBELGA op 14 september 2016.
- Consultatie van de Raad van gebruikers op 3 oktober 2016.

² <http://www.brugel.be/Files/media/Tarifs/Sept16/Akkoord-Brugel-Sibelga-Procedure-2016-NDLS.pdf>

2 Motivering

2.1 Context

Uit de analyse van de saldi 2015 is gebleken dat, bij een ongewijzigde methodologie, bepaalde saldi structureel zullen blijven stijgen. BRUGEL wenst vanaf het tweede jaar van deze regulatoire periode maatregelen nemen om het ontstaan van een regulatorisch saldo in de toekomst te beperken.

Bovendien bepaalt artikel 9^{quinquies} van de 'elektriciteitsordonnantie' dat de normale vergoeding van in de gereguleerde activa geïnvesteerde kapitalen de distributienetbeheerder in staat moet stellen om de noodzakelijke investeringen voor de uitoefening van zijn opdrachten te verwezenlijken. Het historisch lage OLO-rendement op 10 jaar heeft geleid tot een relatief laag rendement van de kapitalen, wat op termijn invloed kan hebben op het investerings- en financieringsbeleid van de distributienetbeheerder. BRUGEL wenst een mechanisme invoeren dat elke te sterke daling of stijging van de in de methodologie gedefinieerde risicovrije rente gedeeltelijk beperkt.

Een wijziging van de methodologie die een tariefaanpassing mogelijk maakt in de loop van de regulatoire periode is bijgevolg noodzakelijk.

De wijzigingen die aan de methodologie werden aangebracht, hebben voornamelijk tot doel om, enerzijds een neerwaartse aanpassing van bepaalde tarieven mogelijk te maken en, anderzijds, een heractualisering van bepaalde parameters om ze meer representatief te maken voor de technisch-economische realiteit.

BRUGEL benadrukt ook het feit dat deze aanpassingen de bestaande tariefstructuur in geen enkel opzicht wijzigen. Deze wijzigingen hebben immers geen betrekking op de tarieven voor het gebruik van het net maar voornamelijk op een meer reactieve aanpassing van de tarieven in verband met de openbare dienststopdrachten en andere toeslagen die ten laste zijn van de distributienetbeheerder. De voorgestelde aanpassingsvoorstellen hebben voornamelijk tot doel de door de Brusselse verbruikers betaalde tarieven te verlagen en het ontstaan van tariefsaldi in de komende jaren te beperken.

De aanpassingen moeten overigens een optimaal gebruik/optimale bestemming van de bestaande tariefsaldi toelaten door een neerwaartse bijstelling van de tarieven tijdens de regulatoire periode mogelijk maken.

2.2 Aanpassing met betrekking tot de risicovrije rente

In overeenstemming met de 'elektriciteitsordonnantie' voorziet de methodologie een billijke marge die een normale vergoeding moet vormen voor de geïnvesteerde kapitalen en die de distributienetbeheerder in staat moet stellen om de noodzakelijke investeringen voor de uitoefening van zijn opdrachten te verwezenlijken.

Deze billijke marge wordt jaarlijks bepaald door een rendementspercentage toe te passen op de waarde van het gereguleerd actief (RAB). Het rendementspercentage werd bepaald op basis van het

CAPM-model.³ Het beoogde doel is de verschillende parameters van de formule niet opnieuw te moeten onderzoeken.

Het OLO-rendement op 10 jaar is echter een essentiële parameter voor het bepalen van dit rendement.

Inderdaad, bij het opstellen van de tariefmethodologie in de loop van 2014 werd rekening gehouden met de projecties voor het OLO-rendement gepubliceerd door het planbureau.

De methodologie voorziet een jaarlijkse *ex post* herberekening van de billijke marge volgens de reëel in de markt vastgestelde OLO-rendementen. Uit het lage niveau van het OLO-rendement in 2015 en de projecties van de rendementen van het planbureau voor de komende jaren, leidt BRUGEL af dat het saldo op de billijke marge structureel zal zijn over de gehele regulatoire periode en overigens sterk op de rentabiliteit van de distributienetbeheerder zal wegen.

	2015	2016	2017	2018	2019	gemiddelde
Gegevens van het planbureau - maart 2016 ⁴	0,8%	0,6%	0,8%	1,4%	2,0%	1,1%
Gegevens van het planbureau ⁵ - maart 2014	2,8%	3,1%	3,4%	3,7%	3,7%	3,3%
	Gemiddelde:					2,2%

BRUGEL stelt voor om een aanvaardbaarheidsinterval van het OLO-rendement te creëren door grenswaarden te bepalen voor de *ex post* herberekening. Er werd een minimumdrempel van 2,2% en een maximumdrempel van 5,2% bepaald.

Het minimale OLO-rendement werd berekend als het gemiddelde tussen het gemiddelde van de projecties die in de tariefmethodologie werden gebruikt en het gemiddelde van de laatste gekende projecties van het planbureau voor de gehele regulatoire periode.

Het maximale OLO-rendement werd symmetrisch berekend ten opzichte van het hoogste geraamde rendement (3,7%) van het tariefvoorstel om de verbruiker te beschermen tegen een onverwachte rendementsstijging.

De toevoeging van een tunnel waarin het OLO-rendement zou moeten evolueren is een techniek die toelaat om de impact van het OLO-rendement op de billijke marge te beperken. Deze tunnel biedt de distributienetbeheerder ook een betere stabiliteit en voorzienbaarheid in de financiering van zijn activiteiten tijdens de tariefperiode.

³ Capital Asset Pricing Model

⁴ http://www.plan.be/admin/uploaded/201603311238220.Rapport_mars2016_FR.pdf

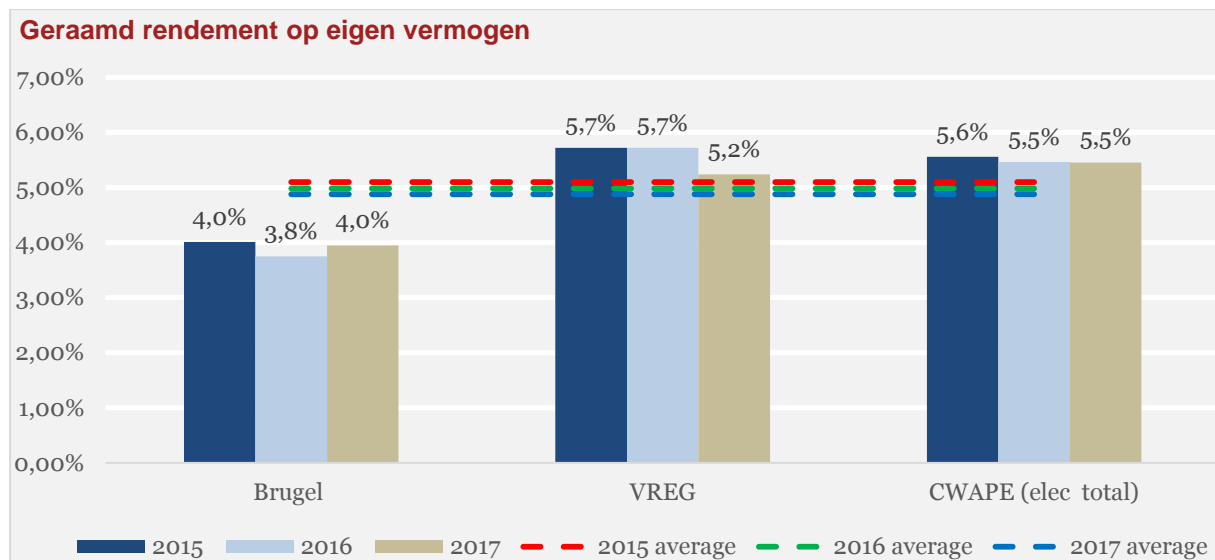
⁵ Waarden gebruikt in het initiële tariefvoorstel

De invoering van deze tunnel wijzigt de totale tariefenveloppe van de distributienetbeheerder niet aangezien de initiële tariefvoorstellen hogere OLO-rendementen gebruikten. Er is geen directe impact op de factuur van de gebruiker. Het is echter belangrijk om te verduidelijken dat de vastgestelde ex post saldo op de billijke marge integraal zal terugvloeien naar de eindafnemers via de tarifaire fonds die ingesteld is door de methodologie.

De methodologische aanpassingen zouden tot gevolg hebben dat de billijke marge wordt verlaagd tot ongeveer € 23 MM⁶ (rendement op eigen vermogen van 4,39%) in 2017⁷ ten opzichte van de billijke marge die is vermeld in het initiële tariefvoorstel (€ 29,3 MM - rendement van 5,59%).

Het bepalen van een minimum- en maximumdrempel maakt het dus mogelijk om het ontstaan van een saldo ten opzichte van het initiële tariefvoorstel dat op 12 december 2014 werd goedgekeurd te beperken⁸.

Uit een vergelijkende nationale analyse blijkt overigens dat voor de jaren 2015 tot 2017 het rendement op het eigen vermogen dat aan de Brusselse distributienetbeheerder⁹ wordt toegekend lager is dan dat van de andere distributienetbeheerders.

¹⁰

⁶ MM = miljoen

⁷ Op basis van de gegevens 2017 van het tariefvoorstel

⁸ Beslissingen betreffende de goedkeuring van het aangepaste tariefvoorstel elektriciteit:

http://www.BRUGEL.be/Files/media/tableaux/tarifs_decl4/SANS_20141215_BBROUWET_120246_1.pdf

⁹ Op basis van de OLO-prognoses van maart 2016 en bij ongewijzigde methodologie.

¹⁰ Raming gebaseerd op de volgende OLO-rendementen: 0,86% voor 2015, 0,6% voor 2016, 0,8% voor 2017.

Het gaat om de vergelijking van de vergoeding voor het eigen vermogen (bijvoorbeeld: op basis van de Brugel-methodologie is dit de formule (Risicovrije rente + risicopremie X beta)

Met het oog op de vergelijkbaarheid werd geen rekening gehouden met de S-factor (gearing). Bijvoorbeeld, voor Brugel bedraagt de vergoeding voor het eigen vermogen voor 2015 $40\% \times 4,01\%$ hetzij 1,60%.

2.3 Aanpassing van het incentive regulation-systeem

Hoofdstuk 8 van de huidige methodologie voorziet de invoering van een incentive regulation-systeem.

Ter herinnering, het door BRUGEL ingevoerde principe van de incentive regulation op de beheersbare kosten¹¹ is eenvoudig en transparant. Dit mechanisme bepaalt een tunnel van 5% waarboven afwijkingen worden beschouwd als niet meer behorend tot het toepassingsdomein van de incentive regulation en naar het tarieffonds worden overgedragen, *in fine* teruggegeven aan de verbruikers.

Het globale bedrag van de 'incentive regulation' is dus beperkt tot 5% van de beheersbare kosten en wordt vervolgens als volgt verdeeld: 50% toegewezen aan de DNB en 50% toegewezen aan het tarieffonds (aan de verbruikers).

In haar motivering van de aanvaarding van de tariefmethodologieën¹² vermeldde BRUGEL dat de tunnel van 5% zou worden geëvalueerd op het einde van de regulatoire periode om eventueel tot een aanpassing over te gaan.

Ter herinnering, het methodologisch principe dat van toepassing was voor de vorige regulatoire periode bepaalde dat het volledige bestaande verschil tussen de beheersbare kosten aan de distributienetbeheerder moest worden toegewezen. BRUGEL blijft van mening dat het eerlijker is om het toepassingsdomein van de incentive te beperken.

BRUGEL stelt voor de tunnel tot 10% te verhogen vanaf 2017 om de distributienetbeheerder aan te moedigen zijn goede beheer verder te zetten en hem te stimuleren om zijn kosten te controleren en te beheersen.

De methodologische aanpassingen hebben tot gevolg dat het maximumrendement van de incentive regulation naar 0,62% wordt gebracht in 2017 ten opzichte van een maximumrendement van 0,31% bij een ongewijzigde methodologie. Het gaat effectief om een maximale incentive die, per definitie, geen verworven recht is voor de distributienetbeheerder. Ter illustratie, in elektriciteit bedroeg de incentive voor de distributienetbeheerder € 1,6 M in 2015 met een tunnel van 5%.

Op basis van de projecties 2017 wordt het ontstaan van tariefsaldi eveneens positief beïnvloed.

In de originele versie voorziet de methodologie overigens dat de incentive jaarlijks wordt geanalyseerd, wat ongewilde negatieve gevolgen kan hebben voor de distributienetbeheerder of voor de verbruiker in het geval van een tijdelijk uitstel van bepaalde projecten waarmee grote bedragen gemoeid zijn of een eenmalige gebeurtenis die het resultaat sterk beïnvloedt in één boekjaar. In het kader hiervan moet de tariefmethodologie voorzien dat het globale bedrag van de incentive over een gehele regulatoire periode wordt geëvalueerd. Voor de regulatoire periode 2015-2019 zullen alleen de jaren 2017 tot 2019 worden gecumuleerd in de analyse.

De onderstaande tabel toont het principe van de incentive met een tunnel van 10%

¹¹ De beheersbare kosten vertegenwoordigen de kosten (en de kostenverminderingen) met betrekking tot de veiligheid, de efficiëntie en de betrouwbaarheid van het net of de kwaliteit van de dienstverlening aan de klanten, waarop de distributienetbeheerder een directe controle uitoefent.

¹² BRUGEL – Verslag – 20140901-18: <http://www.BRUGEL.be/Files/media/SIGI/5412e85a3632c.pdf>

Scenario		Geïndexeer d beheersbaar budget	Besteed	Vers chil	Totale incentive	Toegewe zen aan de DNB	Overdrac ht naar het fonds (verbruike rs)
0	Tunnel van 5% - 50-50 verdeling	100	88	12	5	2,5	9,5
1	Tunnel van 5% - 50-50 verdeling	100	92	8	5	2,5	5,5
2	Tunnel van 5% - 50-50 verdeling	100	97	3	3	1,5	1,5
3	Tunnel van 5% - 50-50 verdeling	100	102	-2	-2	-1	-1
4	Tunnel van 5% - 50-50 verdeling	100	107	-7	-5	-2,5	-4,5
5	Tunnel van 5% - 50-50 verdeling	100	112	-12	-5	-2,5	-9,5
0	Tunnel van 10% - 50-50 verdeling	100	88	12	10	5	7
1	Tunnel van 10% - 50-50 verdeling	100	92	8	8	4	4
2	Tunnel van 10% - 50-50 verdeling	100	97	3	3	1,5	1,5
3	Tunnel van 10% - 50-50 verdeling	100	102	-2	-2	-1	-1
4	Tunnel van 10% - 50-50 verdeling	100	107	-7	-7	-3,5	-3,5
5	Tunnel van 10% - 50-50 verdeling	100	112	-12	-10	-5	-7

Deze tabel toont ook aan dat het risico dat de verbruikers dragen indien de distributienetbeheerder de geraamde beheersbare kosten overschrijdt, wordt verminderd door de tunnel tot 10% te verhogen.

Gezien de doelstelling van BRUGEL om tot tariefaanpassingen te komen vanaf 2017, is er niet voorzien om tijdens de periode incentives op basis van doelstellingen in te voeren die aanzienlijke methodologische aanpassingen zouden vereisen.

2.4 Aanpassingen van de ODV-tarieven

Het door SIBELGA ingediende tariefvoorstel voor de regulatoire periode 2015-2019 op het vlak van de tarieven 'openbare dienstverplichtingen' (ODV) was voor het eerste jaar van de regulatoire periode gebaseerd op het programma¹³ openbare dienstverplichtingen van het jaar 2015. Het tariefbudget voor dit eerste jaar werd geïndexeerd voor de rest van de periode.

Enerzijds hebben de *ex post* controles van de voorbije drie jaar een verschil aangetoond tussen de bedragen die reëel werden toegekend aan deze activiteiten en de bedragen die waren opgenomen in de voorgestelde uitvoeringsprogramma's. Anderzijds is er vanaf het tweede jaar van de regulatoire periode geen direct verband meer tussen het ODV-programma (jaarlijks) en de tarieven (vastgelegd voor 5 jaar).

In het algemeen zijn de kosten verbonden met de ODV lager dan de gebudgetteerde kosten. Daar zijn meerdere redenen voor, maar de belangrijkste zijn enerzijds het feit dat het aantal beschermde

¹³ Programma bedoeld in artikel 25 van de 'elektriciteitsordonnantie'.

afnemers de laatste jaren voortdurend daalt en anderzijds de moeilijkheden die de distributienetbeheerder ondervindt om zijn doelstellingen inzake de plaatsing van verlichtingspunten in het openbaar verlichtingspark te bereiken.

	Prog. 2014	Realiteit 2014	Prog. 2015	Realiteit 2015	Prog. 2016
Elektriciteit	30 618 842	25.724.050	30.133.354	24.719.674	30.104.874
Beheer van de beschermde afnemers - recht op energie	2.127.933	1 101 561	1 898 158	1.190.954	1.528.286
Tussenkost van het federaal fonds	-114 022	-139.000	-119.621	-128.000	81.845
Plaatsing/verwijdering vermogensbegrenzers	4 369 882	2.982.443	3.478.090	3.008.390	2.866.389
Openbare verlichting	23 738 818	22.061.141	24.387.328	19.990.418	24.923.077
Opvolging van de relatie met de verbruiker en klachtenbeheer	382 209	297.625	369.778	340.974	359.051
Bevoorrading van beurzen en feestelijkheden	-	382841	0	188938	346.226
		-15,99%		-17,97%	

De wijzigingen die aan de methodologie werden aangebracht, hebben tot doel deze tariefpost jaarlijks te actualiseren om enerzijds over een tarief te beschikken dat de laatste gekende realiteit zo goed mogelijk weerspiegelt en anderzijds het ontstaan van tariefsaldi te beperken.

Concreet wordt voorgesteld om deze tariefpost jaarlijks vast te leggen voor het jaar (N+1), uiterlijk tegen 31 oktober van elk jaar (N). Hij zal worden vastgelegd op basis van de laatste reëel vastgestelde beschikbare kosten en met betrekking tot het jaar (N-1). Omdat de realiteit nog niet gekend is, zal het ODV-budget dat is opgenomen in het programma van openbare dienststopdrachten als referentie worden genomen.

Bijvoorbeeld, voor 2017 zouden de tarieven verbonden met de openbare dienststopdrachten (Budget 2017 van € 31.083.600) worden bepaald op basis van de realiteit 2015 (€ 24.718.379). Het eerste gevolg hiervan is dat het globale tariefbudget met € 6.365.221 wordt verminderd in elektriciteit in 2017.

Op het niveau van de factuur van een Brusselse huishoudelijke verbruiker (2.800 kWh), daalt de post distributie met ongeveer 2,9%.

Als de ontvangsten gegenereerd door de ODV-tarieven niet alle werkelijk vastgestelde kosten zouden dekken, kan de distributienetbeheerder BRUGEL vragen om een gedeelte van het tariefonds toe te wijzen aan het aanzuiveren van het vastgestelde saldo, in overeenstemming met artikel 5.2 van de methodologie.

De methodologische wijzigingen moeten bijgevolg een jaarlijkse procedure voorzien voor de invoering van deze gewijzigde tarieven.

2.5 Aanpassing van de toeslag voor de vennootschapsbelasting

De ex post tariefcontrole 2015 heeft een aanzienlijk verschil aangetoond tussen de gebudgetteerde belasting en de reële raming van de belasting in verband met de onderwerping van SIBELGA aan de vennootschapsbelasting. Ter herinnering, in elektriciteit werd een saldo van € -7.059.716 vastgesteld dat met name voortvloeit uit de veel lagere billijke vergoeding dan de vergoeding die was voorgesteld in het tariefvoorstel maar ook uit het in aanmerking nemen van een verhoging van de begintoestand van de reserve die niet was opgenomen¹⁴ in het tariefvoorstel.

Om het ontstaan van een saldo op deze post te vermijden en het tarief voor de Brusselse verbruikers te verlagen, is een jaarlijkse herberekening van de belastingtoeslag op basis van de laatst beschikbare informatie wenselijk.

Voor 2017, op basis van een billijke vergoeding gebaseerd op de tariefaanpassingen (zie hoger), bedraagt de impact op het ontstaan van saldi in elektriciteit ongeveer een miljoen euro¹⁵.

De verwachte vermindering van de factuur voor een Brusselse huishoudelijke afnemer bedraagt ongeveer -0,4%.

Momenteel denkt de federale overheid overigens na over een aanpassing van de vennootschapsbelasting. Elke wijziging van de belastingvoet zal uiteindelijk een invloed hebben op de tarieven. Een jaarlijkse aanpassing maakt het mogelijk om sneller te reageren en beperkt het ontstaan van saldi.

2.6 Tariefaanpassingen

De tariefmethodologie voorziet al dat indien er verschillen van meer dan 5% van het goedgekeurde tariefbudget worden vastgesteld tussen de geraamde niet-beheersbare kosten en de werkelijke niet-beheersbare kosten, de distributienetbeheerder vanaf het derde jaar van elke regulatoire periode een geactualiseerd tariefvoorstel kan indienen om de afwijkingen geheel of gedeeltelijk weg te nemen tijdens de rest van de regulatoire periode. Een dergelijk voorstel kan alleen door BRUGEL worden aanvaard voor zover de afwijkingen van structurele aard zijn.

De methodologie stelt echter geen gelijkaardig mechanisme voor om de tarieven neerwaarts te herzien.

Het doel van de voorgestelde wijzigingen is BRUGEL toe te laten een geactualiseerd voorstel te vragen dat tot doel heeft de tarieven neerwaarts te beïnvloeden en het ontstaan van een tariefsaldo te beperken, of de distributienetbeheerder toe te laten een dergelijk voorstel in te dienen.

In het kader van de ex post controle, als bepaalde werkelijke niet-beheersbare kosten minder dan 90% bedragen dan diezelfde geraamde kosten, zou de distributienetbeheerder, op initiatief van de distributienetbeheerder of op verzoek van BRUGEL een geactualiseerd tariefvoorstel kunnen indienen.

¹⁴ Verhoging van de begintoestand van de reserves ingevoerd in de programmawet van 10 augustus 2015 tot wijziging van de programmawet van 19 december 2014.

¹⁵ Initieel budget 2017 (€ 11.213.161) - Raming 2017 op basis van de voorgestelde wijzigingen met 0,3% notionele interesten (€ 10.185.559)

BRUGEL wil ook van de wijziging van de methodologie profiteren om in de methodologie het woord 'CREG' te vervangen door 'de bevoegde regulator'¹⁶ om elke dubbelzinnigheid in de tekst te vermijden.

2.7 Beheer en bestemming van de saldi

Artikel 9quinquies, 12° van de 'elektriciteitsordonnantie' bepaalt:

'de methodologie bepaalt de nadere regels voor de integratie en controle van de gestrande kosten bestaande uit de niet-gekapitaliseerde lasten voor het aanvullend pensioen of het pensioen van de openbare sector die worden betaald aan personeelsleden die een gereguleerde elektriciteitsdistributieactiviteit hebben verricht, die verschuldigd zijn voor de jaren vóór de liberalisering krachtens statuten, collectieve arbeidsovereenkomsten of andere voldoende geformaliseerde overeenkomsten, die werden goedgekeurd vóór 30 april 1999, of die worden betaald aan hun rechthebbenden of vergoed aan hun werkgever door een distributienetbeheerder, die in de tarieven kunnen worden opgenomen.'

Deze toeslagen verbonden met de niet-gekapitaliseerde pensioenlasten bestaan enerzijds uit de afschrijving en de financiering van de pensioenkapitalen en anderzijds uit de jaarlijkse pensioenrenten.

Eind 2016 moet 58,1 miljoen euro pensioenkapitalen worden afgeschreven, waarvan € 33,6 MM ten laste van de activiteit 'elektriciteit'.

Deze lasten dalen van nature constant en het gebruik van het tarieffonds om de afschrijvingslast integraal en in één keer te dekken is zinnig aangezien er geen enkele toekomstige tariefverhoging met dit tarief verbonden kan zijn.

Punt 5.2 van de tariefmethodologie voorziet met name dat BRUGEL ook kan beslissen om de schuld van het Tariefreguleringsfonds tijdens de regulatoire periode geheel of gedeeltelijk te bestemmen voor de dekking van specifieke niet-beheersbare kosten, op basis van een bestemmingsvoorstel van de distributienetbeheerder.

Op basis van het voorafgaande overleg met BRUGEL werd een voorstel besproken voor de eenmalige tenlasteneming van de bedragen van de op 01/01/2017 nog niet afgeschreven pensioenkapitalen, gecombineerd met een aanwending van de saldi.

De totale impact (activiteiten 'elektriciteit en 'gas' samen) op de aanwending van de bestaande saldi zou bijgevolg € 58,1M bedragen.

De vermindering van de post distributie voor een Brusselse huishoudelijke afnemer zou ongeveer - 3,1% bedragen voor elektriciteit (door de componenten afschrijving en financiering van pensioenkapitalen weg te nemen)

Voor dit punt en voor het resterende saldo vraagt BRUGEL om een bestemmingsvoorstel te ontvangen samen met het aangepaste tariefvoorstel dat zal worden voorgelegd in het kader van deze wijzigingen aan de tariefmethodologieën.

¹⁶ De tariefbevoegdheid werd naar Brugel overgedragen op 1 juli 2014, datum van inwerkingtreding van de speciale wet van 6 januari 2014 houdende de zesde staatshervorming. Van 2008 tot 2014 was de CREG de regulator die bevoegd was voor de distributietarieven elektriciteit en gas.

2.8 Afschaffing progressieve tarifiering

In haar zitting van 26 november 2015 heeft de Brusselse Regering beslist om de progressieve tarifiering voor elektriciteit te schrappen. Op voorwaarde dat de bepalingen betreffende de progressieve tarifiering binnenkort uit de wetgeving worden verwijderd, is BRUGEL van mening dat het opportuun is om het hoofdstuk betreffende de progressieve tarifiering in de tariefmethodologie elektriciteit te schrappen.

Op 22 december 2015 heeft BRUGEL SIBELGA overigens van deze intentie op de hoogte gebracht.

De minister heeft BRUGEL overigens gevraagd om een studie uit te voeren over de invoering van een solidaire tarifiering.

Elke wetgevende maatregel die uit deze studie zou voortvloeien zal, in voorkomend geval, aanleiding geven tot een aanpassing van de tarieven, in overeenstemming met de ordonnantie die voorziet dat in geval van overgang naar nieuwe diensten en/of een aanpassing van bestaande diensten de distributienetbeheerder aan BRUGEL een geactualiseerd tariefvoorstel ter goedkeuring kan voorleggen in de regulatoire periode.

3 Aangebrachte methodologische wijzigingen

De aangebrachte wijzigingen treden in werking vanaf 1 januari 2017.

3.1 Aanpassing met betrekking tot de risicovrije rente

In punt 3.3.1 van de methodologie wordt de eerste paragraaf als volgt gewijzigd:

Onverminderd de toepassing vanaf het boekjaar 2017 van de minimale en maximale rendementen vermeld in punt 3.3.5. wordt de risicovrije rente elk jaar bepaald op basis van het gemiddelde werkelijke rendement van de tijdens dat jaar door de Belgische overheid uitgegeven OLO-obligaties met een looptijd van tien jaar. Als referentie wordt het gemiddelde werkelijke rendementspercentage genomen dat gepubliceerd wordt door de Nationale Bank van België, meer bepaald het op basis van de daggegevens berekende gemiddelde referentietarief van de lineaire obligaties, berekend op basis van het rendement van Belgische leningen op de secundaire markt.

In punt 3.3.5 van de methodologie worden, na de eerste paragraaf, de twee volgende paragrafen toegevoegd:

“Als, vanaf het boekjaar 2017, na de bovenvermelde ex post herberekening de risicovrije rente lager is dan 2,2%, moet er rekening worden gehouden met een minimaal rendement van 2,2% voor het toe te passen rendementspercentage.

Als, vanaf het boekjaar 2017, na de bovenvermelde ex post herberekening de risicovrije rente hoger is dan 5,2%, moet er rekening worden gehouden met een maximaal rendement van 5,2% voor het toe te passen rendementspercentage.”

In punt 6.2.2.1 betreffende de ex post controle, wordt de laatste bullet van de eerste paragraaf aangepast om erin te verwijzen naar punt 3.3.5:

- “het werkelijk toe te kennen rendementspercentage van het betreffende exploitatiejaar op basis van de waarden van de in punt 3.3.1 en 3.3.4 opgenomen parameters, herberekend volgens de regels van punt 3.3.5.”

3.2 Aanpassing van het incentive regulation-systeem

Punt c. van punt 8.1 betreffende de incentive regulation voor de kosten wordt als volgt aangepast:

“c. Voor de boekjaren 2015 en 2016 kan het saldo 'beheersbare kosten' met betrekking tot een exploitatiejaar van de regulatoire periode positief (reële beheersbare kosten lager dan het budget) of negatief (reële beheersbare kosten hoger dan het budget) zijn.

Ongeacht of het saldo 'beheersbare kosten' positief of negatief is, wordt het gedeelte van dit saldo dat meer dan 5% van het budget voor de beheersbare kosten van het betrokken exploitatiejaar bedraagt, als niet-beheersbaar beschouwd en automatisch overgedragen naar het Tariefreguleringsfonds elektriciteit bedoeld in punt 5.2.

Voor het gedeelte dat de 5% van het budget voor de beheersbare kosten niet overschrijdt, wordt dit saldo, voor de ene helft, toegerekend aan het boekhoudresultaat van de distributienetbeheerder en voor de andere helft overgedragen naar een Tariefreguleringsfonds elektriciteit bedoeld in punt 5.2. Er zal jaarlijks een controle worden uitgevoerd van de toewijzing aan het boekhoudkundig resultaat en de overdracht naar het Tariefreguleringsfonds elektriciteit in het kader van de door BRUGEL uitgevoerde ex post controle.

cbis. Vanaf het boekjaar 2017 kan het saldo 'beheersbare kosten' met betrekking tot de gecumuleerde exploitatiejaren van de regulatoire periode positief (reële beheersbare kosten lager dan het budget) of negatief (reële beheersbare kosten hoger dan het budget) zijn. Voor de regulatoire periode 2015-2019 geldt dit dus enkel voor de saldi 'beheersbare kosten' met betrekking tot de boekjaren 2017, 2018 en 2019.

Ongeacht of het saldo 'beheersbare kosten' positief of negatief is, wordt het gedeelte van dit saldo dat meer dan 10% van het budget voor de beheersbare kosten van het betrokken gecumuleerde exploitatiejaren bedraagt, als niet-beheersbaar beschouwd en automatisch overgedragen naar het Tariefreguleringsfonds elektriciteit bedoeld in punt 5.2.

Voor het gedeelte dat de 10% van het budget voor de beheersbare kosten van de gecumuleerde exploitatiejaren niet overschrijdt, wordt dit saldo, voor de ene helft, toegerekend aan het boekhoudresultaat van de distributienetbeheerder en voor de andere helft overgedragen naar een Tariefreguleringsfonds elektriciteit bedoeld in punt 5.2. Er zal jaarlijks een controle worden uitgevoerd van de toewijzing aan het boekhoudkundig resultaat en de overdracht naar het Tariefreguleringsfonds elektriciteit in het kader van de door BRUGEL uitgevoerde ex post controle.”

3.3 Aanpassingen van de ODV-tarieven

De inleidende paragraaf van punt 4.3 wordt als volgt gewijzigd:

“Onverminderd wat de 'elektriciteitsordonnantie' voorziet op het vlak van aanpassing van de bestaande tarieven en/of aanvaarding van nieuwe tarieven tijdens de regulatoire periode en uitgezonderd het tarief voor openbare dienstverplichtingen bedoeld in punt 4.3.3 en de toeslag bedoeld in punt 4.3.5.2, worden de periodieke tarieven ex ante bepaald en goedgekeurd voor elk van de 5 jaar van de regulatoire periode, per klantengroep [en per onderschrijvingsformule], overeenkomstig de procedure voor de voorlegging en de goedkeuring van de tarieven bedoeld in hoofdstuk 6.”

De volgende paragraaf wordt toegevoegd aan punt 4.3.3

“Tenzij er met de distributienetbeheerder langere termijnen werden overeengekomen, wordt dit tarief jaarlijks vastgelegd voor het jaar (N+1) uiterlijk tegen 31 oktober van elk jaar (N). Het wordt vastgelegd op basis van de laatste reële vastgestelde beschikbare kosten en met betrekking tot het jaar (N-1) en de hoeveelheden geraamd in het laatste door BRUGEL goedgekeurde tariefvoorstel.

Omdat de realiteit nog niet gekend is, zal het budget dat is opgenomen in het programma van uitvoering van de openbare dienstverplichtingen¹⁷ en -opdrachten als referentie worden genomen.”

3.4 Aanpassingen van de toeslag verbonden met de vennootschapsbelasting

De volgende paragraaf wordt toegevoegd aan punt 4.3.5.2

“Tenzij er met de distributienetbeheerder langere termijnen werden overeengekomen, wordt deze tariefpost jaarlijks vastgelegd voor het jaar (N+1) uiterlijk tegen 31 oktober van elk jaar (N). Hij wordt vastgelegd op basis van de laatste reëel vastgestelde kosten, de laatste gekende ramingen en andere parameters die beschikbaar zijn op het ogenblik dat er een specifiek tariefvoorstel wordt ingediend.”

3.5 Tariefaanpassingen

In punt 5.2 wordt een punt 2.3 gecreëerd waarin de volgende paragraaf worden opgenomen:

“Als in het kader van de ex post controle bepaalde werkelijke niet-beheersbare kosten lager zijn dan 90% van diezelfde geraamde kosten, kan BRUGEL de distributienetbeheerder vragen een geactualiseerd tariefvoorstel in te dienen dat tot doel heeft de tarieven neerwaarts te beïnvloeden en in voorkomend geval het ontstaan van een tariefsaldo te beperken.”

Aan punt 6.1.3 Aanpassing van de tarieven worden de volgende paragrafen toegevoegd:

“Voor wat de jaarlijkse aanpassing van het tarief 'openbare dienstverplichtingen', bedoeld in punt 4.3.3 en de toeslag bedoeld in punt 4.3.5.2 betreft, maakt de distributienetbeheerder jaarlijks, via e-mail, tegen uiterlijk 30 september een specifiek tariefvoorstel over dat een actualisering van deze tarieven bevat.

In voorkomend geval brengt BRUGEL, binnen de 10 kalenderdagen na ontvangst van dit specifieke tariefvoorstel, de distributienetbeheerder op de hoogte van haar vragen en de te bezorgen bijkomende informatie.

Binnen de 5 kalenderdagen of elke andere termijn die met BRUGEL werd overeengekomen, na ontvangst van de vragen en de informatie die hij moet bezorgen, bezorgt de distributienetbeheerder aan BRUGEL zijn antwoorden en de betrokken bijkomende informatie.

Ten laatste binnen 30 dagen na de ontvangst van het specifieke tariefvoorstel neemt BRUGEL een beslissing over de in paragraaf 4.3.3 en 4.3.5.2 bedoelde tariefvoorstellen.

Voor wat de tariefaanpassingen voor het boekjaar 2017 betreft, werd de procedure in overleg¹⁸ met de distributienetbeheerder vastgelegd.”

¹⁷ Programma bedoeld in artikel 25 van de 'elektriciteitsordonnantie'.

In punt 4.3.5.1 van de methodologie wordt de eerste bullet van de eerste paragraaf als volgt gewijzigd:

“de lasten van niet gekapitaliseerde aanvullende pensioenen of pensioenen van de publieke sector, uitgekeerd aan personeelsleden of aan gerechtigden naar verhouding van hun aantal dienstjaren in een gereguleerde activiteit van netbeheer of van elektriciteitslevering in de distributie, verschuldigd voor de jaren voor de liberalisering overeenkomstig de statuten, een collectieve arbeidsovereenkomst of een behoorlijk geformaliseerde overeenkomst, of te dien einde aan hun werkgever terugbetaald door een distributienetbeheerder overeenkomstig contractuele verplichtingen aangegaan door hem vóór 30 april 1999 voor zover deze lasten geboekt zijn overeenkomstig de bestaande regels vastgesteld vóór 30 april 1999 of aanvaard door de bevoegde regulator.”

In punt 4.3.5.1 van de methodologie wordt de tweede bullet van de tweede paragraaf als volgt gewijzigd:

'vormen een compensatie voor de niet-gekapitaliseerde lasten. '

In punt 3.1.3 wordt in de tweede bullet betreffende de toeslagen het punt a. als volgt gewijzigd:

a. “de lasten van niet gekapitaliseerde aanvullende pensioenen of pensioenen van de publieke sector, uitgekeerd aan personeelsleden of aan gerechtigden naar verhouding van hun aantal dienstjaren in een gereguleerde activiteit van netbeheer of van elektriciteitslevering in de distributie, verschuldigd voor de jaren voor de liberalisering overeenkomstig de statuten, een collectieve arbeidsovereenkomst of een behoorlijk geformaliseerde overeenkomst, of te dien einde aan hun werkgever terugbetaald door de distributienetbeheerder overeenkomstig contractuele verplichtingen aangegaan door hem vóór 30 april 1999 voor zover deze lasten geboekt zijn overeenkomstig de bestaande regels vastgesteld vóór 30 april 1999 of later aanvaard door de bevoegde regulator.”

3.6 Beheer en bestemming van de saldi

In punt 5.2 wordt §2 van punt 2.1 als volgt gewijzigd:

“BRUGEL kan ook beslissen om de schuld van het Tariefreguleringsfonds tijdens de regulatoire periode geheel of gedeeltelijk te bestemmen voor de dekking van de specifieke niet-beheersbare kosten, op basis van een bestemmingsvoorstel van de distributienetbeheerder **voor 30 september**. Als het genoemde voorstel niet is geformuleerd in het kader van een geactualiseerd of herzien tariefvoorstel in de gevallen die door de elektriciteitsordonnantie worden voorzien, kan het het tariefbudget van de lopende regulatoire periode niet wijzigen.”

¹⁸ <http://www.brugel.be/Files/media/Tarifs/Sept16/Akkoord-Brugel-Sibelga-Procedure-2016-NDLS.pdf>

3.7 Diverse aanpassingen

3.7.1 Afschaffing progressieve tarifiering

Aan punt 4.4 wordt de volgende paragraaf toegevoegd:

“Als de verplichting om een progressieve tarifiering in te voeren bedoeld in artikel 9quinquies 18° zou worden opgeheven en op de datum waarop deze wijziging in werking zou treden, worden dit punt 4.4. en de bijlage I betreffende de methodologie voor de invoering van een progressieve tarifiering automatisch geschrapt.”

3.7.2 Inleidende paragraaf

Een nieuwe sectie 'Methodologische aanpassingen 2016' wordt toegevoegd na de sectie Belangrijkste wijzigingen van het hoofdstuk I Inleiding.

“Methodologische aanpassingen 2016

De eerste ex post tariefcontrole (boekjaar 2015) van de regulatoire periode 2015-2019 heeft BRUGEL in staat gesteld om bepaalde vaststellingen te doen.

Omdat BRUGEL de kost per gedistribueerde energie-eenheid zo laag mogelijk wil houden, heeft BRUGEL beslist om in september 2016 een denkoefening te starten over de herverdeling van de verschillende vastgestelde saldi naar de Brusselse verbruikers.

Naast de vermindering van de tarieven wil BRUGEL ook de methodologieën aanpassen met het oog op meerdere doelstellingen: het ontstaan van regulatoire saldi beperken en de aanwending van de bestaande saldi in de loop van deze regulatoire periode mogelijk maken.

Overigens werd de impact van het OLO-rendement op de rentabiliteit en de investeringscapaciteit van de distributienetbeheerder eveneens onderzocht, wat heeft geleid tot een aanpassing van de ex post herberekeningswijze van het rendementspercentage dat elk jaar aan de distributienetbeheerder wordt toegekend.

Om de bovenvermelde doelstellingen te kunnen realiseren, werd de tariefmethodologie elektriciteit die werd goedgekeurd met de beslissing van 1 september 2014 aangepast door een nieuwe beslissing van BRUGEL genomen op XX november 2016.

Voor deze wijzigingen werd een overlegprocedure gestart met de distributienetbeheerder en de Raad van gebruikers.”

4 Beslissing

Gelet op de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest;

Gelet op de ordonnantie van 8 mei 2014 tot wijziging van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de gas- en de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de ordonnantie van 1 april 2004 betreffende de organisatie van de gas- en de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, betreffende wegenisretributies inzake gas en elektriciteit;

Gelet op de tariefmethodologie van 1 september 2015 die van toepassing is op de beheerder van het distributienet die actief is in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest;

Gelet op de analyse van de regulatoire saldi, zoals gerapporteerd door SIBELGA, uitgevoerd door BRUGEL in haar beslissing nr. 33 – Betreffende de tariefsaldi gerapporteerd door de distributienetbeheerder SIBELGA met betrekking tot het boekjaar 2015;

Gezien de overlegvergadering met de distributienetbeheerder SIBELGA en alle elementen die op xx werden overgemaakt.

Heeft de raad van bestuur van BRUGEL in zijn zitting van 30 september 2016 beslist het ontwerp van wijzigingen aangebracht aan de tariefmethodologie 'elektriciteit' goed te keuren gelet op de motivering die gedetailleerd wordt beschreven in punt 2 van onderhavige beslissing.

Onderhavig ontwerp van beslissing wordt ter consultatie voorgelegd aan de Raad van gebruikers die over een termijn van 30 dagen beschikt om zijn advies uit te brengen.

* *

*